

ĐẢNG BỘ TỈNH NGHỆ AN LÃNH ĐẠO XÂY DỰNG ĐỘI NGŨ CÁN BỘ CHỦ CHỐT CẤP CƠ SỞ (2006-2015)

ThS DƯƠNG THANH BÌNH

Trưởng Chính trị Nghệ An

Tóm tắt: Trong thời kỳ đổi mới, đặc biệt là từ năm 2006 đến năm 2015, Đảng bộ tỉnh Nghệ An có nhiều chủ trương, giải pháp quan trọng nhằm xây dựng đội ngũ cán bộ chủ chốt ở cơ sở xã, phường, thị trấn có bản lĩnh chính trị vững vàng, trình độ chuyên môn và năng lực quản lý, điều hành đảm bảo, đáp ứng yêu cầu đẩy mạnh toàn diện, đồng bộ công cuộc đổi mới, CNH, HĐH tại địa phương. Nhờ vậy, đã góp phần thúc đẩy kinh tế - xã hội của tỉnh Nghệ An phát triển nhanh, bền vững.

Từ khóa: Đảng bộ tỉnh Nghệ An; đội ngũ cán bộ chủ chốt cấp cơ sở

1. Chủ trương và sự chỉ đạo của Đảng bộ tỉnh Nghệ An

Cán bộ chủ chốt xã, phường, thị trấn có vị trí, vai trò quan trọng trong việc lãnh đạo nhân dân thực hiện đường lối của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước và phát huy quyền làm chủ của dân nhằm huy động mọi khả năng phát triển kinh tế - xã hội, tổ chức cuộc sống của cộng đồng dân cư ở cơ sở. Trong thời kỳ đẩy mạnh CNH, HĐH và hội nhập quốc tế, nhằm xây dựng tỉnh phát triển nhanh, bền vững, Đảng bộ tỉnh Nghệ An tập trung chăm lo xây dựng đội ngũ cán bộ cấp cơ sở xã, phường, thị trấn. Đại hội đại biểu

Đảng bộ tỉnh Nghệ An lần thứ XVI, nhiệm kỳ 2005-2010 chủ trương: Tiếp tục bổ sung quy hoạch cán bộ cho nhiệm kỳ mới. Kịp thời rút kinh nghiệm để làm tốt hơn công tác đánh giá, bố trí đúng cán bộ, thực hiện luân chuyển cán bộ, tăng cường cán bộ có trình độ đại học về xã, phường, thị trấn. Gắn chặt việc đánh giá kết quả, hiệu quả việc thực hiện nhiệm vụ chính trị từng địa phương, đơn vị với trách nhiệm người chủ trì. Thực hiện tốt chính sách cán bộ¹.

Tiếp tục thực hiện chủ trương xây dựng đội ngũ cán bộ, Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Nghệ An lần thứ XVII nhiệm kỳ 2010-

2015 nhấn mạnh: “Tiếp tục đổi mới mạnh mẽ, đồng bộ công tác tổ chức cán bộ. Nâng cao chất lượng công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, khắc phục tình trạng chạy theo bằng cấp; xử lý nghiêm những trường hợp chạy chức, chạy quyền, chạy chỗ, chạy tuổi, chạy bằng cấp. Thực hiện nhất thể hoá một chức danh lãnh đạo cấp cơ sở”².

Công tác đánh giá cán bộ, công chức cấp xã ở tỉnh Nghệ An đã được các cấp ủy quan tâm chỉ đạo thực hiện nghiêm túc. Căn cứ vào tiêu chuẩn cán bộ được xác định tại Nghị quyết Trung ương 3, khóa VIII; nội dung, phương pháp đánh giá cán bộ theo Hướng dẫn số 15-HD/BTCTW, ngày 5-11-2012, của Ban Tổ chức Trung ương và các hướng dẫn, đánh giá xếp loại hằng năm, ngày 25-10-2013, Ban Thường vụ Tỉnh ủy đã ban hành Quyết định số 4875-QĐ/TU “Về đánh giá, phân loại cán bộ cấp ủy nhiệm kỳ 2010-2015”; đồng thời, hằng năm đều có công văn hướng dẫn, chỉ đạo việc đánh giá, phân loại cán bộ, đảng viên. Bên cạnh đó, Tỉnh ủy còn ban hành Kế hoạch số 173-KH/TU, ngày 28-11-2014, “Về triển khai lấy phiếu tín nhiệm đối với thành viên lãnh đạo cấp ủy và cán bộ lãnh đạo trong các cơ quan Đảng, Nhà nước, Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể chính trị - xã hội ở cấp cơ sở”.

Nội dung đánh giá cán bộ cơ sở bao gồm 5 lĩnh vực chủ yếu. *Thứ nhất*, phẩm chất chính trị, đạo đức lối sống thể hiện ở các mặt: nhận thức, tư tưởng chính trị; việc chấp hành *Điều lệ Đảng*, nghị quyết, chủ trương, đường lối, quy chế, quy định của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; việc giữ gìn đạo đức lối sống, trong sạch, không tham nhũng, lãng phí, chống quan liêu và các biểu hiện tiêu cực khác; tinh thần học tập nâng cao trình độ; tính trung thực, tinh thần trách nhiệm, ý thức tổ chức kỷ luật,

phối hợp trong công tác. *Thứ hai*, năng lực thực tiễn thể hiện ở các mặt: kết quả, hiệu quả công tác; tính chủ động, sáng tạo; mức độ hoàn thành chức trách, nhiệm vụ được giao; khả năng đoàn kết, quy tụ cán bộ; năng lực điều hành, tổ chức thực hiện; khả năng dự báo tình hình, xử lý những tình huống phức tạp phát sinh trong ngành, lĩnh vực, địa phương nơi công tác. *Thứ ba*, uy tín thể hiện ở mức độ tín nhiệm, việc lấy phiếu tín nhiệm hằng năm và kết quả đánh giá cán bộ. *Thứ tư*, về sức khỏe, thể hiện ở việc đảm bảo sức khỏe để hoàn thành tốt nhiệm vụ, chức trách, chức danh theo quy hoạch. *Thứ năm*, có chiều hướng và triển vọng phát triển, thể hiện ở khả năng đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ khi được bổ trí vào chức vụ cao hơn.

Thực hiện các văn bản của Đảng và Nhà nước về công tác quy hoạch cán bộ, nhất là khi Bộ Chính trị ban hành Nghị quyết số 42-NQ/TW, ngày 31-11-2004, “Về công tác quy hoạch cán bộ lãnh đạo, quản lý thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước” và Kết luận số 24-KL/TW của Bộ Chính trị, ngày 5-6-2012, “Về đẩy mạnh công tác quy hoạch cán bộ từ nay đến năm 2020 và những năm tiếp theo”, Ban Thường vụ Tỉnh ủy Nghệ An đã ban hành hướng dẫn tổ chức thực hiện, đồng thời chỉ đạo các huyện ủy, thành ủy và thị ủy chỉ đạo cấp xã xây dựng kế hoạch triển khai công tác quy hoạch và rà soát, bổ sung quy hoạch theo nhiệm kỳ.

Công tác quy hoạch ở các đơn vị cấp xã được tổ chức thực hiện đúng tuần tự, quy trình, quy định, đảm bảo dân chủ, công khai, minh bạch, tạo sự thống nhất cao trong cấp ủy và hệ thống chính trị, trong đội ngũ cán bộ cơ sở xã, phường, thị trấn. Việc xây dựng tiêu chuẩn đánh giá cán bộ được thực hiện nghiêm túc hằng năm và trước khi kết thúc nhiệm kỳ; trước khi xây dựng và bổ sung quy hoạch, đề

bạt, bỏ nhiệm, bỏ nhiệm lại, giới thiệu ứng cử, điều động đội ngũ cán bộ cơ sở; từng bước khắc phục bệnh thành tích trong công tác cán bộ.

Về công tác đào tạo, bồi dưỡng, ngày 11-7-2006, Tỉnh ủy Nghệ An ban hành Nghị quyết số 04-NQ/TU “về Chương trình phát triển nguồn nhân lực giai đoạn 2006-2010” với 4 đề án và kế hoạch, trong đó có Đề án số 02-ĐA/TU “Về đào tạo, bồi dưỡng cán bộ cơ sở, cán bộ nữ, cán bộ dân tộc thiểu số”. Mục tiêu chung của đề án là: Đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ dân tộc ít người, cán bộ nữ, cán bộ cơ sở, cán bộ trẻ có bản lĩnh chính trị vững vàng, có phẩm chất đạo đức, trình độ, năng lực, bảo đảm về số lượng, tiêu chuẩn, cơ cấu hợp lý, đảm bảo kế thừa giữa các thế hệ, nhằm nâng cao chất lượng hoạt động của hệ thống chính trị, thực hiện thắng lợi nghị quyết của đại hội đảng các cấp. Mục tiêu cụ thể đối với cán bộ cơ sở đến năm 2010 là đảm bảo các chức danh cán bộ phường, xã đều được bố trí đúng ngành nghề và đạt chuẩn quy định³.

Thực hiện chủ trương của Tỉnh ủy *Về đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ cấp xã*, ngày 15-3-2012, UBND tỉnh Nghệ An ban hành Quyết định số 724/QĐ-UBND, kèm theo “Đề án đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, công chức xã thuộc tỉnh Nghệ An giai đoạn 2012-2020”, theo Quyết định số 1956/QĐ-TTg, ngày 27-11-2009 của Thủ tướng Chính phủ. Mục tiêu của Đề án là đẩy mạnh công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, công chức, tạo sự chuyển biến sâu sắc về mặt chất lượng, hiệu quả đào tạo, bồi dưỡng nhằm xây dựng và nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, công chức cấp xã có đủ kiến thức, trình độ năng lực quản lý, điều hành, thành thạo về chuyên môn, nghiệp vụ, lý luận chính trị, tin học, ngoại ngữ đáp ứng yêu cầu chuẩn hoá đội ngũ cán bộ, công chức cấp xã phục vụ cho sự

nghiệp công nghiệp hoá - hiện đại hoá nông nghiệp nông thôn. Đề án xác định chỉ tiêu giai đoạn 2011-2015, phần đầu có 90% cán bộ cấp cơ sở có trình độ trung cấp chuyên môn trở lên, trong đó có 20% đến 30% có trình độ đại học. 100% cán bộ cấp xã hằng năm được bồi dưỡng kiến thức lý luận chính trị, bồi dưỡng bổ sung kiến thức về chuyên môn nghiệp vụ, cập nhật tình hình kinh tế-xã hội, nắm bắt chủ trương chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước⁴.

Về chính sách cán bộ, Tỉnh ủy quán triệt vận dụng sáng tạo chủ trương của Đảng triển khai xây dựng và thực hiện các chính sách đặc thù với thực tiễn của tỉnh Nghệ An. Tỉnh Nghệ An còn có chính sách riêng, hỗ trợ để xây dựng, củng cố nhà ở đối với cán bộ, công chức, viên chức là người miền xuôi lên công tác tại các vùng núi cao. Ngoài ra, để tăng cường lực lượng cán bộ cho đội ngũ cán bộ cơ sở ở vùng sâu, vùng xa, ngày 20-12-2008, Hội đồng nhân dân tỉnh ban hành các văn bản: Nghị quyết số 253/2008/NQ-HĐND “Ban hành quy định về chế độ hỗ trợ đối với cán bộ, công chức tăng cường về các huyện, xã trọng điểm vùng đồng bào dân tộc thiểu số, vùng giáo, vùng đặc biệt khó khăn còn nhiều yếu kém và lực lượng vũ trang tăng cường về các xã biên giới trên địa bàn tỉnh Nghệ An”; Nghị quyết số 298/2009/NQ-HĐND, ngày 23-12-2009, “Về một số chế độ, chính sách đối với cán bộ, công chức, viên chức, là người miền xuôi lên công tác tại vùng cao”...

2. Một số kết quả

Trong giai đoạn 2006-2015, trên cơ sở quán triệt quan điểm, chủ trương của Trung ương Đảng; đồng thời, vận dụng sáng tạo vào tình hình thực tiễn của địa phương, Đảng bộ tỉnh Nghệ An đã lãnh đạo xây dựng đội ngũ cán bộ chủ chốt cấp cơ sở đạt được những kết quả quan trọng:

Một là, cấp ủy, chính quyền các cấp đã coi trọng và đẩy mạnh công tác quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ công chức cơ sở, đẩy mạnh hoạt động đưa sinh viên tốt nghiệp cao đẳng, đại học về công tác tại xã, phường, thị trấn. Từ năm 2010 đến năm 2015, toàn tỉnh đã mở được 90 lớp trung cấp chính trị cho 4.200 cán bộ cấp xã tham gia. Tỉnh đã phối hợp với các trường cao đẳng, đại học đào tạo chuyên môn cho 1.886 cán bộ cấp xã, bồi dưỡng cho hơn 25.000 lượt cán bộ, công chức cấp xã kiến thức về lý luận chính trị, quản lý nhà nước, cải cách hành chính, tin học⁵.

Đến năm 2015, 100% xã, phường, thị trấn tỉnh Nghệ An đã tiến hành rà soát, bổ sung quy hoạch nhiệm kỳ 2015-2020, đồng thời đưa ra khỏi quy hoạch những người không đảm bảo quy định về tiêu chuẩn, trình độ, năng lực công tác. Năm 2015 có 13.445 cán bộ, công chức cấp xã đã được đưa vào quy hoạch cấp ủy cơ sở nhiệm kỳ 2015-2020; các tiêu chuẩn về trình độ các mặt chuyên môn, chính trị và năng lực công tác được nâng lên, trong đó tỷ lệ cán bộ nữ đạt 31,25%, cán bộ trẻ đạt 28,56%⁶. Về hệ số của ban chấp hành đảng bộ cấp xã được quy hoạch là 1,8; bí thư 3; phó bí thư đảng ủy 2,6; chủ tịch HĐND 3,4; phó chủ tịch HĐND 3,8; chủ tịch UBND 3,2; phó chủ tịch UBND 3,8⁷. Các số liệu trên cho thấy, hệ số quy hoạch các chức danh cán bộ chủ chốt ở cơ sở tương đối cao, việc đưa vào quy hoạch dự nguồn các chức danh cán bộ, vừa đảm bảo sự tiếp nối cán bộ, tránh hẫng hụt, thiếu cán bộ bổ sung, đồng thời là căn cứ để thực hiện tốt công tác đào tạo, bồi dưỡng, bổ nhiệm cán bộ một cách chủ động, linh hoạt.

Hai là, chất lượng đội ngũ cán bộ được nâng lên cả về số lượng và chất lượng. Trình độ mọi mặt của đội ngũ cán bộ xã, phường, thị trấn của

tỉnh Nghệ An đã có bước phát triển rõ rệt. Nếu năm 2006, trong 4.890 cán bộ cấp xã, có đến 977 cán bộ chưa có trình độ văn hóa trung học phổ thông (chiếm 20,1%), chỉ có 17% cán bộ có trình độ cao đẳng, đại học; 54,4% cán bộ có trình độ trung cấp chính trị⁸, thì đến năm 2015, trong 5.123 cán bộ cấp xã có 4.797 cán bộ có trình độ tốt nghiệp trung học phổ thông (chiếm 93,6%); 4.465 cán bộ đã qua đào tạo (chiếm 87%), trong đó trình độ đại học là 2.039 (chiếm 39,8%), trình độ trung cấp chính trị và cao cấp chính trị là 4.484 (chiếm 87,5%)⁹. Trình độ của cán bộ giữ các chức vụ chủ chốt như bí thư, phó bí thư, chủ tịch, phó chủ tịch UBND ngày càng được nâng lên. Năng lực công tác của đội ngũ cán bộ xã có sự chuyển biến tích cực. Năm 2010, số hoàn thành xuất sắc chức trách, nhiệm vụ là 18,2%; hoàn thành tốt chức trách nhiệm vụ là 76,25%; hoàn thành chức trách, nhiệm vụ là 5,55% thì năm 2015 là 21,31%; 76,39%; 2,3%¹⁰.

Ba là, công tác luân chuyển, điều động cán bộ ngày càng được cấp ủy, chính quyền quan tâm, chú trọng thực hiện, tạo sự đột phá quan trọng trong công tác cán bộ. Từ năm 2006 đến năm 2010, đã tiến hành luân chuyển từ cấp huyện xuống cấp xã là 4 người; từ cấp xã lên cấp huyện là 76 người; từ xã, phường này sang xã, phường khác là 10 người¹¹. Từ năm 2011 đến năm 2015, số lượng cán bộ luân chuyển từ cấp huyện xuống cấp xã là 102 người; từ cấp xã lên cấp huyện là 79 người; từ xã, phường này sang xã, phường khác là 10 người¹². Ngoài ra, một trong những việc làm cụ thể, sáng tạo của Tỉnh ủy Nghệ An là thực hiện mô hình Bộ đội Biên phòng tăng cường về làm phó bí thư cấp xã ở các huyện miền núi cao. Năm 2015, có 21 đồng chí là cán bộ Bộ đội Biên phòng tăng cường về xã giữ chức vụ phó bí thư đảng ủy, 2 đồng chí giữ chức vụ bí thư chi bộ xóm bản.

Những kết quả về xây dựng đội ngũ cán bộ chủ chốt cấp cơ sở đã góp phần quan trọng vào phát triển kinh tế, xã hội, xóa đói, giảm nghèo, nâng cao đời sống vật chất, tinh thần của nhân dân ở cơ sở. Tốc độ tăng trưởng kinh tế giai đoạn 2010-2015 đạt 7,89%; thu nhập bình quân đầu người đạt 29 triệu đồng (so với mức 5,59 triệu đồng năm 2006); hộ nghèo còn 7,5%, không còn hộ đói; 97,2% có điện lưới quốc gia; 92% nhân dân nông thôn được sử dụng nước hợp vệ sinh; 99,5% xã có đường ô tô vào khu vực trung tâm, 144 xã đạt chuẩn nông thôn mới; tỷ lệ khu dân cư văn hóa đạt 55%; 82% gia đình đạt gia đình văn hóa; 47,8% xã, phường, thị trấn có thiết chế văn hóa, thể thao; 98% dân số được xem truyền hình; 100% số xã được phủ sóng điện thoại; toàn tỉnh có 863 trường đạt chuẩn quốc gia, đạt 55,7%; 100% khối, xóm, bản có nhân viên y tế hoạt động, 87,75% phường, xã, thị trấn có bác sĩ¹³.

Bên cạnh những kết quả đạt được, công tác xây dựng đội ngũ cán bộ chủ chốt cấp cơ sở còn một số hạn chế, khuyết điểm cần khắc phục. Tuy nhiên, sau 35 năm đổi mới, cùng với cả nước, tỉnh Nghệ An đã giành được nhiều thành tựu quan trọng trên tất cả các lĩnh vực: chính trị - xã hội ổn định, kinh tế phát triển khá, quốc phòng - an ninh được tăng cường, hệ thống chính trị cơ sở được củng cố, hoạt động có hiệu quả, cơ sở hạ tầng nông thôn, đô thị được đầu tư phát triển, đời sống của nhân dân không ngừng được nâng cao. Đạt được những thành tựu đó là do Đảng bộ tỉnh đã quan tâm đến việc xây dựng đội ngũ cán bộ, đặc biệt là xây dựng đội ngũ cán bộ chủ chốt cấp cơ sở. Trình độ lý luận chính trị, tri thức kinh tế, quản lý Nhà nước, tin học và năng lực quản lý, điều hành cũng như chuyên môn, nghiệp vụ của đội ngũ cán bộ chủ chốt cấp cơ sở được nâng lên

một bước quan trọng, đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của sự nghiệp CNH, HĐH, góp phần đưa tỉnh Nghệ An trở thành trung tâm kinh tế - văn hóa của khu vực Bắc Trung Bộ.

1. Tỉnh ủy Nghệ An: *Văn kiện Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh lần thứ XVI* (nhiệm kỳ 2005-2010), tr. 74

2. Tỉnh ủy Nghệ An (2011), *Văn kiện Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh lần thứ XVII* (nhiệm kỳ 2010-2015), tr. 81

3, 4. UBND tỉnh Nghệ An: Quyết định số 724/QĐ-UBND, ngày 3-12-2012 kèm theo “Đề án đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, công chức xã thuộc tỉnh Nghệ An giai đoạn 2012-2020”

5. Tỉnh ủy Nghệ An: Báo cáo số 207-BC/TU ngày 24-10-2016 “về đào tạo, bồi dưỡng cán bộ công chức, viên chức tỉnh Nghệ An giai đoạn 2011-2016”

6, 7, 8, 9, 10. Tỉnh ủy Nghệ An: Báo cáo số 227-BC/TU ngày 31-10-2017, tổng kết Nghị quyết Trung ương 3 Khóa VIII “về Chiến lược cán bộ thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước”; Báo cáo số 04-BC/TU ngày 22-10-2015, “Tổng kết 25 năm xây dựng xã, phường, thị trấn an toàn làm chủ sẵn sàng chiến đấu”; “Báo cáo kết quả thực hiện công tác quy hoạch, bổ nhiệm và luân chuyển cán bộ từ ngày 1-1-2011 đến 31-8-2016”

11. Báo cáo số 81-BC/TU ngày 11-11-2011 kết quả thực hiện Nghị quyết số 42-NQ/TW ngày 30-11-2004 của Bộ Chính trị “về công tác quy hoạch cán bộ lãnh đạo, quản lý thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước” và Nghị quyết 11-NQ/TW ngày 25-1-2002 của Bộ Chính trị “về công tác luân chuyển cán bộ”, tr. 9

12. Tỉnh ủy Nghệ An: Báo cáo số 89-BC/TU ngày 26-9-2015 “kết quả bố trí cán bộ lãnh đạo chủ chốt không phải là người địa phương”

13. Tỉnh ủy Nghệ An: *Văn kiện Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh lần thứ XVII* (nhiệm kỳ 2010-2015); Báo cáo số 04-BC/TU ngày 22-10-2015, “Tổng kết 25 năm xây dựng xã, phường, thị trấn an toàn làm chủ sẵn sàng chiến đấu”, tr. 5-9.